

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuliile nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Cestiunea română în dietă.

Pe când foile române au publicat convocarea alegătorilor români la Sibiu, ca ei să se adune și să se consulte asupra stării grea și apăsătoare a românilor, foile magiare din Buda-pesta ne aduc rapoarte detaiate despre o dezbateră mai lungă a cestiunii românesce în dieta magiară, întemplată Sâmbătă, în 24 Novembre a. c.

Discusiunea a fost provocată de deputatul Dr. Nic. Șerban și au luat parte la ea, afară de Șerban, ministrul Hieronymi, deputații Horváth Béla, Pázmándy, Bessneyei Ferencz, Appomyi și Kubinyi.

Discusiunea acésta a fost anunțată prin foi cu câteva zile mai înainte și se scriea, că Hieronymi va espune un plan sau un proiect de acțiune pentru „împăcarea” naționalităților și în special a românilor. Acésta însă nu s'a adevărit. Hieronymi și în genere toți ceilalți vorbitori, răspundând lui Șerban, n'au spus nimic sau foarte puțin nou, ci au variat lucrurile și punctele de vedere vechi, privitoare la cestiunea română, cari sunt cunoscute în parte mare în colónele diocesane magiare și din vorbiri, ținute în diferite locuri. Cel mult atâta aflăm nou, că Hieronymi a spus, la ce rezultat a ajuns prin călătoria sa de astăvară prin Ardél și că Pázmándy sfătuesce guvernul, să organizeze între români un spionajiu de stat, poliția de stat secretă și în obrăsnicia sa merge așa de departe, încât afirmă, că școlile și bisericile noastre, în special cele scutite de autonomie, va se dăca ale noastre gr. or. sunt cuiburi de agitațiune nepatriotică, fără însă de-a pute proba acésta cu nimic și noi și declarăm insinuarea acésta a lui Pásmándy de-o simplă calumniare!

Discusiunea s'a început la dezbateră proiectului de buget a ministrului interne, la poziția: putere brachială. Șerban a vorbit, cu scop, ca să provóce pe ministru a se

declara mai pe larg în cestiunea de naționalitate și despre călătoria sa prin Ardél. El constată, că stările de ađi din Ungaria nu se mai pot susține și cauzele rele în cestiunea de naționalitate sunt guvernele magiare, ce s'au succedat dela 1867 încóce, cari totdeauna au jertfit dreptul pentru putere și au dus în rătăcire coróna față de poporul magiar și pe acésta față de naționalități. După absolutism a urmat era constituțională, cu dualismul dar guvernele magiare cum au folosit acest timp? Așa, că ađi fi aceleiași patrii stau ca dușmani de mórte față în față. La desvélirea monumentului honveđesc din Buda a lipsit guvernul coróna și naționalitățile. Guvernul s'a subtras, nu s'a dus, dar e noroc, că guvernul nu reprezintă națiunea. Și naționalitățile nici nu sunt în diferență cu națiunea magiară, ci cu guvernele magiare, cari se identifică cu poporul magiar. Guvernul nu póte să vorbească însă în numele poporului magiar, căci partida lui nu constă, decât din deputați puși pe spatele naționalităților.

Ce se ține de călătoria din Ardél a ministrului, el declară, că a făcut un fiasco desevérșit, și conde, că ministrul a avut bunăvoință și sentimente nobile. În vorbirea sa ținuta în Coșocna ministrul a prezentat pe români ca pe unii, cari voiesc a resturna constituția, întregitatea și unitatea. Dar el, Șerban, póte să afirme cu hotărre, că nici partidul național, nici poporul în genere nu are astfel de tendințe. Întréga mișcare și luptă a românilor nu este altceva, decât o luptă pentru *ius existentiae nationalis* și îndată ce se vor da românilor drepturi, cari asigură *ius existentiae nationalis*, diferențele vor înceta. Resultatul acesta însă nu se póte ajunge prin amenințări, cu temniță și cu seducerea opinii publice, ci prin respectarea legilor, prin concordie și capacitate. Despre stările din Ardél guvernul se exprimă odată, că sunt un vulcan ce

stă să erumpă, altădată, că acolo e liniște. Acésta e seducerea opinii publice, căci după cum afirmă guvernul, gen-darmăria e destulă, ca să susțină ordinea României sunt nemulțumiți, dar n'au trecut nici când preste marginile legale. Ministrul în primblarea sa de 8 zile a voit să și ia informațiuni. Să spună însă, cu câți români s'a întâlnit? Și ce informațiuni a primit? Cu nimenea și nici o informațiune. În Sibiu a cercetat casa alienaților. După părerea sa cestiunea de naționalitate este în locul prim cestiunea patriei, în al doilea cestiunea internațională. Ea trebuie tractată cu moderațiune și tact. Rógă dieta, ca să nu asculte de acest „guvern împărătesc” și respinge creditul cerut la acésta poziție. Acésta e în estras vorbirea dep. Șerban.

Trebuie să mărturisim, că deși deputatul Șerban a spus, așe lucruri, cari le place magiarilor, unele de altă parte și adevăruri, privitoare la cestiunea română, adevăruri cari li genéză pe magiari, și de aceea vedem, că atât ministrul Hieronymi, cât și alți deputați, cari se țin, că cunosc pe români și aspirațiunile lor, s'au grăbit a slăbi efectul celorl dize.

Ministrul Hieronymi timbréză vorbirea de agitație. Acésta vorbire, dize el, nu este rostită în favorul patriei, nu în favorul concordiei, ci o vorbire care samănă cértă, care încă ațiță diferențele de naționalitate. În ea se re-glindéză glasul acelora, cari nu voiesc să fie linișce în ținuturile locuite de români. De aceea ministrul o respinge cu toță hotărre. Trecând la critica ei, ministrul afirmă, că în era constituțională dela 1867 încóce cele mai multe din problemele statului s'au îndreptat societății și autonomiei. Pe acest teren e liber fiecăruia a să validita; s'a creat legea de naționalitate pe baze liberale, s'a asigurat naționalităților folosirea limbii și alte drepturi. Și cu toțe aceste românie ce fac? Să dau la c parte, fac pasivitatea, compun un

program, care dacă s'ar realiza, ar avé de urmare împărțirea patriei și nimicirea constituției magiare. Unii au cochetat cu elemente revoluționare esterne, fac demonstrațiuni și se provóce la Europa. — Cu privire la călătoria sa, ministrul dize, că românii mari patrioți, amintiți de Șerban, au terorizat pe aceia, cari ar fi voit să vorbească cu el. El totuși și-a ajuns scopul propus: a cunoscut pe acele autorități, cari trebuie să valideze puterea statului față de agitațiunile naționaliste. Și dacă va rămâne ministru, va mai veni în Ardél. În fine ministrul declară, că va sugruma, dacă va fi lipsă chiar și cu puterea brachială, ori ce tendințe contrară legilor și constituției și va susține liniștea, apoi va aplica toță rigórea legii contra astorfeliu de nisuințe, fără de a învinováți pentru aceste pe marea masă a poporului românesc.

După ministru a vorbit Herváth Béla, în frase bombastice, asigurând, că poporul magiar iubesc naționalitățile; să miră cum de românii nu imiteză pe ruteni, cari se pórtă patriotic și aprobă pașii energici ai guvernului.

A luat apoi cuvântul Pázmándy, care ca de pe un pedestal cu îngâmfare pretinde, că guvernul și poporul magiar se încep o luptă de esterminare contra culturii naționale române și să se aplice mai multă forță brachială. Acésta pretensiune agresivă e desaprobată chiar și de unele foi magiare, între cari „Hazánk” dize, că Pázmándy „nu procede corect și cu tact, provocând la luptă pe magiari contra culturii române. Propunând astfel de mijloce turnăm ulei pe foc”. Vorbirea lui nu este altceva decât repetarea conferenței sale ținută zilele trecute la Cluș. El ne spune, că cestiunea română e cestiune internă și Europa n'are să se amestece aici; crede că e puțină puterea brachială, ce a pus-o în prospect ministrul; cere crearea

FOIȚA.

Cari sunt căile, cari conduc la înaintarea poporului nostru!

(Confarență).

Dar pe lângă partea materială ce câștig moral ar fi în poporul nostru?

Nu ai mai vede ómeni măsurând stratele beți, nu ai mai vedé cértă în familie, nu ai mai vedé nici copii goli și flămânđi, nu ai ađi, că ađi s'a vëndut la cutare, mâne la cutare, moșia.

Ómenii ar fi și ei mai sănătoși, copii lor nu ar fi paliđi ca céra și, trezi la minte, nu ar face fărădelegi.

Cele mai multe furturi și omoruri să fac mai cu samă în stare de beție.

Deschide-ți odată ușile temnițelor și veți vedé mulți ómeni vărănd lacrimi, pentru-că în stare de beție a junghiat pe deaprópele lor, ómeni cari de ar fi fost trezi în viața lor nu ar fi fost criminali, nu ar fi stâns viața de om.

Și nu numai unii nenorociți plâng, dar plânge împreună cu el, acasă o mamă bătrână, plânge o soție néfericită și plâng de

multe ori câte 5—6 copii. Va să dăca casa de unde a eșit capul de familie este a doua temniță, căci lipsa și rușinea să sălăș-luesc în casă, și copii eșind pe stradă sunt batjocóriți de ceilalți copii cu uritul nume „Puiu de hoț” și numele le rămâne din ném în ném. Și cauza la tote aceste nenorociri, cari se țin lanț una de alta a fost afurisita de beție, starea aceea ticăloasă care face din om ființa cea mai urită pe pământ.

Étă deci de ce s'a înființat asociațiunea transilvană, ca să ieșim pe satele noastre, să adunăm poporul, să-i spunem primejdia în care se află, dacă nu ascultă de glasul nostru, al celor ce suntem chemați a fi conducătorii D-vóstre, și poporul ađiud cele bune povețe ale noastre să se lapede de pécatul cel urit al beției și să se pună pe alte gândiri, la alte fapte, cari ridică și înalță vrednicia omului.

Și este de lipsă ca poporul nostru să se înalță din starea, în care se află acum.

Nu dăc eu că lucrurile aceste triste ar fi la D-vóstră în comună înrădăcinate în măsură mare, — căci aici vedem o scóală cinstită, vedem ómeni învățați de dorul de a înainta ei și de a învăța și pe alții ca să înainteze, dar nu va lipsi totuși ca să se mai facă și aici unele îmbunătățiri și preste

tot să se iubescă ómenii ca frații, să pună umér la umér ca să înființeze societăți din care să se ajute ómenii la casuri de pagube în vite, la casuri de mórte, cari societăți lipsesc și cu o bună rânduială să pot face și aceste, — căci poporul nostru de aici este acum mai cu dare de mână și vor veni anrei, după-cum se prevestește póte veni fi-loxera în podgoriile Dvóstre și atunci viața de vie, care a fost isvorul principal de câștig, încétă de-a vërșea bunăstare în poporul nostru și este un proverb, că să aduni bani albi pe zile negre.

O altă cale care ar duce sigur la înaintarea poporului nostru ar fi îmbrătoșarea meseriilor.

Până bine de curând tote trebuințele noastre le-am acoperit dela străini. Dela ei póte la car, dela ei plugul, dela ei pălăria pe cap, dela ei păpucl în picior. Și așa nu a fost prea bine. Câte mii și milioane nu au eșit din punga românului și a intrat în punga străinilor. Românul nostru a suferit arșița sórelui, vijelia vântului, a muncit cu sudori crunte și tot câștigul lui l'a dat meseriașilor străini.

Acestia s'au așeđat la orașe, au mâncat pâne albă, au șeđut în casă caldă, și-au zidit rase frumoșe, au crescut prunci la scoli

și au făcut domni din ei, pe când noi am dăc tot cãtecul vechiu: „Cum a trãit tãtã, va trãi și copilul meu”. Am împărțit moșia în 4—5 și mai multe părți, am dat fiecăruia un petec din ea, în loc să o dãm la unul ori doi și ceilalți să fi îmbrătoșat meseriile, unul sulă, altul ciocanul, altul barda. Deși ne tređim târđiu, dar încă este timp ca să reparãm greșala acésta mare căoi așa numai putem trãi.

Munca nóstră ajunsă în mânilor străinilor pe ei fi facem domni și noi ajungem slugile lor. Un om, care ađi nu are pământ destul și nu are meserie, este dílerul ori sluga altuia.

Și ar fi trist ca némul nostru să fie și acum iobagiilor nóstri. Și pân ce noi nu avem meseriașii nóstri, pân' nu cumpărãm funia, curéua, pălăria, cisma, carul, plugul dela ai nóstri, pân' atunci suntem tributari ai străinilor, ei ne mănecă gréul bun, ne béu vinul cel curat, ne mănecă puii, óuele, laptele și brânza, nóue ne rămâne drăguța de cépă, crastaveții și fasolea și pe unele locuri zama de știr, tocmai pe vremea lucrului celui greu la sapă și la cóșă.

(Va urma.)

poliției secrete de stat; spune că legea de naționalități nu se poate executa; dice că e o grandomanie a face propagandă română, e infuriat de purtarea românilor la procesul memorandumului. Vine apoi și afirmă, fără nici o basă, că agitațiunile se încep în scările susținute sub scutul autonomiei bisericești gr. or., că se fac agitațiuni în bisericile române și cere o nouă lege de naționalitate.

Cere să se oprască adunările române, să se facă cercetare, cu privire la colectele pentru monumentul lui Iancu, contra scrierilor agitatorice ș. a.

Bessenyei, despre care „Hazánk” ne spune că a fost pretor în comit. Timișului și cunoscând câteva sute de români, crede că e autoritate în chestiunea română, n'a ținut nimic nou, căci e anachronism a mai susținea aici, că poporul român nu e una cu conducătorii săi. Asemenea anachronisme și păreri false a susținut dep. Kubinyi, care a ținut între altele că limba magiară e o binecuvântare pentru naționalități.

Apponyi a vorbit principial, dîcînd, că trebuie să se facă deosebire între cetățenii aceia, cari recunosc stările de aji și între aceia, cari reprezintă tendințe contrare; ius existens naționalis românilor nu se poate da, ca poporul român se fie națiune separată și că chestiunea de naționalități nu e internațională. Pe baza acestor principii el află, că pentru rezolvarea chestiunii de naționalitate este de lipsă: validitatea energetică a autorității statului magiar; activitatea conșcie a statului pe teren cultural și administrativ și în fine bunăvoința lui față de ori ce fiu al națiunii ungare, fie de ori ce limbă. Aceste sunt păreriile lui Apponyi.

Discușiunea a înbeiat-o dep. Șerban, care a dat unele deslușiri și în urmă respinge acusa ridicată de Pázmándy, că în scările românesci s'ar face agitațiuni și s'ar nutri aspirațiuni antipatriotice.

Am pus sub ochii cetitorilor noștri în estras vorbirile, ce s'au ținut în ședința amintită a dietei. Din ele rezultă mai multe lucruri, anume se vede, că stăm cu „părinții patriei” tot acolo, unde am fost cu decenii înainte, acelaș cerc de vedere îngust și egoistic, acelaș exclusivism de rasă și stăpînesc, aceeaș neorientare la caracterisază, ca și până acum.

Toți se vede, că țintesc la acelaș ideal utopic, de-a face din Ungaria un stat național magiar, în care numai o cultură să fie, cultura națională magiară. Tote celelalte trebuie estermate. Unii vreau se o realizeze acăsta pe căi mai blânde după principii espuse în general, cum le-a espus Apponyi, alții voiesc cu mijloce vehemente, cu forța a ajunge la rezultat. Reprezentantul acestora e Pázmándy, care s'a năpusit asupra chestiunii române cu un adevărat furor hunnicus. Lupta acăsta de estermare a culturai și de zădărnire a progresului nostru se urmăz, precum scim, mai de mult, căci ce altceva va să dică amenințarea scălelor răsărite, a societăților și altor instituțiuni culturale române și persecutarea limbei noastre pretutindena?

Din vorbirea lui Hieronymi se vede, că guvernul n'are un plan firm, după care să rezolve chestiunea de naționalitate, orbecă și el în o neorientare crassă, cu totă călătoria lui Hieronymi, căci amenințările din urmă ale ministrului nu constituie program. Sau poate că guvernul are vre-un program dar îl ține secret? Nu scim. În ori-ce cas, după păreriile espuse, se vede, că stăm departe încă de rezolvarea chestiunii române, căci pe căile propuse ea nu se poate rezolva.

De-ocamdată ținem a o constata acăsta.

Revista politică.

Interesul politic al ținelilor din urmă s'a concentrat în călătoria ministrului president Wekerle la Viena.

Incurcala în cercurile politice era prea mare. Guvernul, în urma amănării sancționării legilor bisericești și a ocrotirii kossuthismului și-a perdit din încredere sus la corónă și jos.

Foile magiare chiar și cele apröpe de guvern s'au ocupat cu crisa ministerială, căci după-cum s'a putut observa, nici în consiliile de ministri ce s'au ținut, nu a domnit armonie. Se făcără chiar și combinațiuni de persoane, cari se între în fotoliile ministeriale.

Se astéptă definitivă soluțiune a lucrurilor dela audiența, ce a fost să o aibă ministrul president la Maj. Sa monarchul.

* * *

În ședința din 22 l. c. a camerei din Paris s'a luat la desbatere raportul comisiunii însărcinate cu studiarea proiectului pentru creditul madagascarian. În locul lui Bourdeau era la presidiu Lockroy.

Socialistul Pascal Grousset propune amânarea desbaterei, fiind că chestiunea nu este din destul studiată, dar camera a trecut peste ea la ordinea ținelii cu mare majoritate de voturi. Urméază Alyte, care prin combaterea plină de humor a produs ilaritatea generală în rândurile deputaților. Dănsul aruncă totă vina în sarcina residentului frances și a guvernului, care prin lipsa de energie a lăsat să ajungă afacerea până la represalii armate. Journau cere să-i spună guvernul, că ce avantajii se pot aștepta din expedițiune, dînsului i-se pare întreaga întreprindere drept pretecest pentru a căpătui vre o cățiva împiegați; la urmă se pronunță însă pentru votarea creditului. Radical Doumergue s'ar alia guvernului, dacă ar fi convins, că acesta și are o politică colonială bine definită. Am fost duși la Timbuctu — dice oratorul — fără să știm ce scop a avut rășboiul. Ce să începem noi cu coloniile? Combate apoi enunțațiunile ministrului de esterne Hannoteau referitoare la colonii și la împrejurarea, că față cu nesupunerea hovailor e angagiată onórea Franciei, precum și părerea exprimată de același, că coloniile și în special Madagascarul are să devină isvor de bunăstare pentru cei ce doresc să și caute acolo traiul vieții. Nu votéază creditul.

Vorbesce apoi pentru credit raportorul comisiunii, care laudă avantajele ce pot urma din colonisarea Madagascarului; noi — dice oratorul trebuie să creăm o nouă Francie, unde tați de familie desperați se și pótă afla isvor de venite pentru susținerea familiei lor. Étienne, fost secretariu de stat colonial, vorbesce pentru proiectul guvernului. La urmă ia cuvântul socialistul Viguiéd' Ooton, care permite, că a fost medic de marină și cunosce din intuițiune împrejurările din coloniile africane.

Spune, că nu se rentéază nici jertfele în bani nici jertfele atător vieți tinere a soldaților pentru colonisarea nesănătóselor regiuni africane. Importul în colonii e cu 60% în mâna Angliei, Portugaliei și Germaniei. Comerțul stagnéază, nici pe departe nu ajunge cifra de 19 milioane, cum afirmase la timpul său secretariul Étienne. Singurul ram comercial, care aduce venit, e comerțul de sclavi. O caravană constatătoare din 300 sclavi valoréază 60 mii franci, pe când ceialalți articli de comerț nu valoréază nici 400. Descrie apoi, cum în 1885 muriau soldații de malarie și disenterie, și desvóltă, că și în cazul de față vor fi espuse perirei mulțime de vieți tinere neacclimatizate cu mlăștinósele locuri din Madagascar. Autorități medicale au dovedit că soldatul frances

cel mult 2 ani pótă suporta acăsta climă nesănătósă, mai mult însă nu; precând puterea de rezistență a hovailor se pótă prelungi chiar și 5 ani, așa, că Francia ar fi necesită să și jertféscă mai în fie-care an câte-o armată, — și tóte acestea pentru comerțul de sclavi.

Un guvern, care între asemenea împrejurări începe rășboiu, comite crimă strigătoare la ceru. El nu votéază creditul, căci nu voioște să arunce în vânt 65 mil. fr., să stingă atât de multe vieți tinere, și să înmulțéască numărul părinților nefericiți.

În ședința următoare după-ce mai vorbiră ministrii s'a primit desbaterea în general cu mare majoritate.

* * *

În cercuri bine informate se susține cu positivitate, că guvernul Gurco nu se va mai refintórece la postul seu. Se speră în general, că memorandumul, prin care acesta presintă țarului în colorii atât de întunecate stările politice din Polonia, nu va fi luat în considerare. Drept urmaș al lui se dice a fi principele Paul Suvailov, actualul ambasador rusesc la Berlin.

* * *

Din Paris se anunță, că conform raportului „Agenței Reuter”, comitetul ligei pentru înființarea confederațiunii balcanice a ținut o conferință în Grand-Orient, la care au participat cam 300 inși, între cari mai mulți membri ai ligei pentru pacea internațională. Numéroșe somitați politice din Roma, Zúrich, Madrid și Copenhaga și-au iusinuat intrarea în ligă. De president s'a ales Magalhass. După vorbirea presidentului și după cele rostite de Argyriades, Arman și Vailant, s'a luat conclus, conform căruia ea se înființa o confederațiune balcanică pentru eliberarea popórelor de sub dominațiunea turcésă, cum și contra atrocităților comise afirmative — din partea turcilor în Armenia.

* * *

Deputațiunea polonă a fost primită de țarul Nicolae, când cu îmormântarea tatălui său, în mod forte binevoitoriu. Între altele țarul a răspuns la asigurarea supunerii omagiale a polonilor, că dînsul își iubeste deopotrivă tóte popórele sale. Șcirea despre acăsta primire a produs în presă cea mai bună impresiune. Cu deosebire după cele petrecute în Varșovia și după respingerea bruscă din partea guvernului Gurco, cuvintele țarului sunt considerate drept desfidera cea mai neîndoiosă în purtarea încalificabilă a lui Gurco.

* * *

De present sa vede, că întreaga activitate a Reichsrathului austriac se corcentréază asupra duor chestiuni: reforma legi electorale și reforma stipulării impositelor. În alte lucrări parlamentare domnește o adevărată stagnațiune. Pe timpul acesta înaintat, diferite comisiuni desvóltau o activitate febrilă, de astădată comisiunea bugetară abia a împărțit diferitele referate. După tóte simptoamele se pare că desbaterile asupra bugetului în comisiune nici nu vor începe înaintea sərbătorilor Craciunului. Dintră celelalte vre-o treizeci de comisiuni induse în registul oficios, abia lucră vre-o șose, celelalte nu fac nimio, de și lucru ar fi destul. La totă întâmplarea un simptom forte caracteristic.

La adunarea alegătorilor români.

Convocarea adunării de mâne a alegătorilor români este următoarea: *Cătră alegătorii români din Transilvania și Ungaria!*

Prin ordinul presidial Nr. 321 dela 16 Iunie a. c., adresat comitetului suprem al comitatului Sibiiu și comunicat de acesta presidentului partidului nostru național la 20 Iunie st. n.

a. c., ministrul de interne a declarat de nelegală esistența și activitatea partidului național român și a interzis funcționarea mai departe a acestuia.

Totdeodată însă ministrul a pus în vedere, că partidul își pótă continua activitatea în forma de reuniune, dacă scopurile sale nu lovesc în legi, și dacă conformându-se ordinațiunii ministeriale Nr. 1508—875 își va face statute și va solicita aprobarea lor dela ministrul de interne.

În acăsta situațiune subscrișii ne-am însărcinat în comună înțelegere, să cerem avisul poporului nostru asupra pașilor de făcut în urma stărilor de lucruri actuale.

Spre acest sfârșit convocăm pe alegătorii români la o adunare generală, care se va ținé în Sibiiu, Miercuri în 16/28 Novembre a. c. și va delibera asupra constituiri partidului național din incidentul ordinațiunii ministeriale menționate.

Facem apel la toți alegătorii români să se prezinte în număr cât se pótă de mare.

(Urméază iscăliturile alegătorilor din diferite părți.)

*

Referitoriu la adunarea alegătorilor români convocată la Sibiiu dl Alecsandru Mocion publică cu datul Timișóra 23 Nov. a. c. un articol, în care își arată părerea, că convocarea adunării este pripită. Accentuând dl Mocionyi situațiunea grea și excepțională a românilor, continuă astfel:

„Ori-ce paș pripit pótă să compromită cauza să agraveze răul. Și de un atare paș pripit trebuie să consider, pre lângă totă recunoscerea zelului național laudabil al inițiatorilor, convocarea adunării alegătorilor români pe ziua de 28 Novembre n. la Sibiiu. Căci precum este cunoscut în cercurile informate, simțindu-se necesitatea s'au întreprins încercări spre stabilirea unei politice bine plănuită, cari încercări însă n'au ajuns încă la încheere. Și cât de necesare sunt pregătirile de asemenea natură, probéază, abstragînd dela tóte celelalte, însăși convocarea prin care se convocă alegătorii și nu delegații acelora la conferință. Prin ce se face nu numai o abatere dela sistemul practisat până acum ci totdeodată se părăsesc de fapt acea pozițiune principială a partidului național, care pozițiune n'am fi nevoiți a o părăsi nici chiar atunci, când am puté aproba ordinațiunea ministerială, prin care se sistéază activitatea comitetului central; dar' cu atât mai puțin ne putem abate dela acăsta pozițiune acum, când noi considerăm acăsta ordinațiune ministerială de vătămarea unui principiu fundamental constituțional, căci o abatere în acest cas ar însemna o sguuire a bazei de esistență a partidului nostru chiar din partea noastră.

„Afară de acăsta o adunare a tuturor alegătorilor convocată la un loc situat la periferia masselor poporului român, ca și Sibiiul are să aibă, după natura lucrului, un caracter prevalent local, prin ce firesce o astfel de adunare perde însemnătatea unei reprezentanțe a totalității poporului român.”

Din aceste considerații dl Mocionyi rógă pe inițiatorii adunării, să retragă convocarea, declarând, că dacă adunarea se va ținé dînsul nu va participa.

Donațiunea regelui Carol.

Monitorul oficial publică următoarea scrisóre adresată de M. S. regele Carol cătră dl Lascar Catargiu președintele consiliului de ministri:

Scumpul meu președinte al consiliului!

Mărăța și căldurosa manifestare, ce țara întreagă a făcut reginei și Mie cu privilegiul a 25 aniversări a cășeto-

riei Nostre ne-a umplut inima de o nemărginită bucurie:

La mișcătorea demonstrație, ce am întinat cu nădejde și cu adevărul decăt cu aceeași iubire și cu aducând recunoștință. Acastă recunoștință este cu atât mai viuă, cu cât suntem convingși, că simțirile poporului român își au isvorul în temeinica legătura, ce s'a stabilit între țară și Dinastia sa.

În aceste momente de fericire și de veselie nu ne putem opri de a îndrepta gândurile noastre către muncitorii rurali, iubii nostri săteni, cari în anii de secetă, sunt câte odată lipsiți de mijloace de traiu.

În scopul de a le ușura greutățile unor asemenea timpuri și în amintirea nuntelor noastre de arginți, dorim a se întemeia un așezământ, încunjurat de toate garanțiile trebuincioase spre a putea primi, și administra donațiunile și legatele, care li se vor face, cu menirea de mai sus.

Ca o dovadă de părintească noastră grijă dăruiesc și pun, de îndată la dispoziția Domniei Tale suma de lei noi două sute mii, în rentă română 5%, ca întâiul fond pentru înființarea acestor case de ajutor.

Am înțeles dea că spiritul milos al românului va face ca acest fond să sporască în scurt timp și să producă din ce în ce tot mai mult rădele, ce regina și Eu le așteptăm; asemenea sunt încredințat, că dorința ce o exprimăm aci va găsi un răsuns în o esprima tuturor și că guvernul nostru o va aduce la îndeplinire cu aceeași simpatie, de care suntem și noi însuflețiți.

Cu această ocazie te rog, scumpul meu președinte al consiliului, să fii interpretul sentimentelor noastre de suferință multumire pentru dragostea și credința ce ni s'au arătat în aceste zile de neperitoare amintire, arătând tuturor acelora cari, din toate unghiurile țării, au împărțit bucuria noastră, că recunoștința, ce le păstrăm, nu este mai pre jos decât dragostea și credința lor.

Primește, scumpul meu președinte al consiliului, încredințarea sentimentelor de înaltă stimă, ce îți păstrez.

Castelul Peleş, în 6 Noiembrie 1894.

Carol.

Noutăți.

Refugiat politic. „Adevărul“ din 10 Nov. n. aduce următoarea scire: Septimiu Albini, fostul secretar al comitetului național din Sibiu, condamnat în procesul Memorandumului la doi ani și jumătate închisoare, s'a refugiat în țară. Acăstă scire se confirmă prin o scrisoră, ce-o adresă din Bucuriei dl Albini „Tribunei“.

Rețea telefonică în comitatul Brașovului. „Gaz. Trans.“ scrie: Direcțiunea de poste și telegraf din loc face cunoscut, că la 22 Noiembrie n. c. s'a deschis rețeaua abonației de pe teritoriul s'a deschis rețeaua abonației pentru primirea și expedarea telegramelor. Abonații din orașul Brașov pot folosi această rețea plătiind o taxă de 12 fl. la an. Cei ce nu sunt abonați au de a plăti pentru o conversație de 5 minute 50 cr. Invitarea la conversație se va face deocamdată prin telegraf. Stațiuni telefonice centrale sunt în: Ghimbav; Codlea (unde se poate telefona și pentru comuna Vulcan); Helchiu (se poate telefona și pentru Satu-nou); Feldiara (pentru comunele Bod, Apața, Rodbav, Crisbav și Măgheruș); Sătulung (pentru Zizin, Tărlungeni, Pucăreni, Turcheș, Bacifalzu și Cernat); Râșnov (și pentru Cristian); Preșmer (pentru Herman și Sâmpetru). În toate comunele centrale de mai sus, primăriile au stațiuni telefonice.

Societatea academică „Junimea“. În ședința generală ordinară din 18 Noiembrie 1895 comitetul ei fu constituit în următorul mod: President: Dorimedont Popovici stud. iur.; Vice-presid.: Victor baron Vasileo stud. teol.; Secretariu I.: Aurel Polonic stud. fil.; Secretariu II.: Ioan cav. de Cuparencu stud. iur.; Casar: Alexis cav.

de Grigoreea stud. iur.; Controlor: Victor Polonic stud. iur.; Bibliotecariu: Mihail Ivanic-Ionescu stud. iur.; Econom: Arcadie Pietrovski Petrescu stud. iur.

Moldovan Gergely către V. A. Urechia. Foi'e din Cluj aduc scirea, că zilele acestea a apărut o broșură de Moldovan Gergely, care cuprinde 12 scrisori deschise adresate presidentului Ligei culturale române, profesor V. A. Urechia. Scirisorile se ocupă cu Ligea și Activitatea ei. Sunt scrisorile cu multă lipsă de adevăr și în spirit dușmănos românilor.

Numiri. Dl Mihail Pervu din Saravale, candidat de profesor pentru școlile medii, a fost numit de Homona-suplent dl Arel Popescu, rigorosant în drepturi, a fost numit practicant de drepturi cu diurnă pe teritoriul tablei-reg. din Budspesta.

Francisc Kossuth. Ministrul de interne a rezolvat cererea lui Kossuth de a fi cive al Ungariei. Kossuth are să deponă jurământul de cive.

Deputațiunea militară franceză, care a luat parte la înmormântarea țarului a fost obiectul celor mai călduroase ovațiuni atât din partea cercurilor aristocratice cât și ale populației rusești. Când a plecat trenul dela Petersburg publicul numeros, care era la gară, descoperindu-și capetele a strigat: „Hură, Vive la France!“

Anton Rubinstein, celebrul compozitor musical, a murit la Peterhof, în Rusia în urma unui aneurism.

Cu Anton Rubinstein dispăre un măestru al pianului din lumea musicală, un geniu, care a domnit singur, după mărtașă lui Franz Liszt, în imperiul tonurilor și care a știut să cucerească omenirea nu numai prin mărima spiritului său, ci și prin bunătatea inimii sale. Rubinstein a atins vârsta de 64 ani, cu toate acestea vorbea încă în ultimul timp de operele nouă, ce voia să compună. S'a născut în Wechwotinetz în apropiere de Iași a primit dela mama sa primele studii musicale și apără în public cu succes deja în vârsta de 8 ani, întâiu în Moscova, apoi în Paris. În anul 1849 se stabili în Petersburg dădu concertele numeroase și deveni directorul conservatorului creat de densus. Operele sale cele mai cunoscute sunt „Nero“ și „Feramor“, pe lângă un mare număr de melodii pe textele poezilor Heine și Mirza Schaffy. Virtuozitatea sa pe pian a întrecut însă totdeauna puterea compoziției.

Chinezii bătuți. Scirile din Londra anunță, că iaponiezii după o luptă de 18 ore au ocupat poziția cea mai întărită a chinezilor „Porh-Arthur“ul și astfel drumul spre Peking le este deschis.

Cancelarul german, un francez! Fôia parisiiană „XIX Siècle“ susține, că cancelarul de acum al Germaniei, principele Hohenlohe pôte fi socotit tocmai așa ca francez, cum e socotit ca german, căci videtă familiile de Hohenlohe și în înțeleș adevărat al cuvântului internațională. Din această viziă au eșit mulți demnitari și funcționari înalți la curtea papală, ca și în Franția. Unul dintre Hohenloesci a fost încă la 1828 mareșal și pair (magnat) al Franției. Pe timpul monarhiei trecute membrii familiei de Hohenlohe se țineau de nobilimea franceză, după căderea monarhiei ei s'au unit cu ceilalți emigranți și au operat în contra Franției. Fôia franceză speră, că vechile legături ale familiei cancelarului Hohenlohe cu Franția vor contribui, ca acesta să trăească cu francezii în cele mai amabile raporturi.

Atributul țarului Alecsandru III. Sunt un fel de tradițiuni în istoria Rusiei că fie-cărui țar, după moarte, îi dau câte un anumea nu s'a gândit, câtă vreme domnitorul era încă în viață, și la care de regulă numai posteritatea se cugetă. Astfel Alecsandru I, după mărtașă sa a primit atributul „blagosloveni“ (binecuvântat), urmașul său Nicolav I. „nesabvesmi“ (neuitat), Alecsandru II. izvoboditel (eliberator), er ultimul re-

posat țar Alecsandru III., nici era încă așezat în mormânt, și societatea și presa a și început deja să-i dea atributul „mirotvoretz“ (amicul păcii).

Nu tot creștinul e creștin. Sub titlul acesta cetim în „Dreptatea“: Sanctitatea Sa papa dela Roma, Leo XIII, cel cu încercările de a reuni cele două biserici creștine — occidentală și orientală —, a dictat pedepse disciplinare aspre tuturor acelor preoți romano-catolici, cari au făcut serviciul țar Alecsandru al III-lea.

Din viața publică magiară.

— Caracteristică. —

Deputatul Busbach interpelând în dieta din Budapesta despre călătoriile lui Kossuth Ferenc prin țară, a disintre altele, că „până acum în viața publică magiară omenii s'au validat nu pe baza numelui parinților, ci pe baza calificăției personale proprii“. A făcut prin acăsta alusiune, că Kossuth Ferenc pe sărbătorit și vrea să-și facă carieră pe baza numelui tatălui său, a lui Kossuth Lajos.

Să vede, că un demon l-a îndemnat, ca în momentul în care a pronunțat aceste cuvinte, să și îndrepte mâna spre scaunul presidial. Toți au scrăuit într'acolo, și ce să vadă? In drăsy Todor, unul din vicepreședinții camerei.

— Acolo e ilustrația la vorbirea D-Tale — a strigat stânga estreamă.

Se spune, că Busbach a șovăit un moment, apoi a continuat cu interpeleția.

Din incidentul acăsta diariul „Bud. Hirlap“ publică o caracteristică a căpăturilor din viața publică magiară, pe baza numelui parinților, pe care o dăm aci în traducere, cu observarea, că ea este foarte adevărată.

Etă-o:

Înainte domnului solgăbirău, care ședea pe un scaun și cu pipa în gură se presintă cu o față smerită un copilăndru.

— Ce poftesci, Pișta? îl întrebă d-nul solgăbirău.

— Aș voi să mă fac pandurul cancelariei.

— Ei! fêtu meu! acela nu e un post chiar nelăsat; trebuie om și aci.

— Și tatăl meu a fost pandur dle solgăbirău, cred, că și eu pot fi.

Solgăbirăul mai slobode căte-va fumuri din pipă și țice:

— Tatăl-tău da! a fost pandur vestit bêtăr, îmi aduc deina aminte Bine! fêtu meu! numai pentru-că și tatăl-tău a fost pandur, te denumesc și pe tine în acăsta slujbă

Noul pandur se depărtează vesel, er dl solgăbirău să chichește nișel și merge să facă vizită la bărbatul cel mai cu influență din comitat.

Află însă numai pe dōmna acasă. Ii sărută mâna cu multă reverință.

— Dar cum stăm cu postul de protonotar? îl întrebă d-na casei.

— Mulțumesc, ilustră dōmnă, că te interesezi atâta de cauză, chiar pentru acăsta viu, ca să vă rog pentru protecție. Pot să sperez?

— La tot cazul! am cunoscut dōr pe tatăl d-tale, fericitul a fost prietenul familiei noastre.

Solgăbirăul resuflă mai ușor și răspunde:

— Chiar din considerațiunile acestea îndrănesc a Vă cere protecție și dacă dnul Găbor ar fi pentru mine, alegerea ar fi sigură, dar el a promis lui Torday.

— Acelui parvenit? Fi linistit dle solgăbirău. Ți promit, că Găbor din considerație cătră repausul D-Tale tată va vota pentru D-ta și punctul.

Solgăbirăul se depărtează voios și în scurtă vreme din ferestra cancelariei protonotariatului vede pe dl Găbor cum intră la fișpanul unde e primit cu mare reverență.

— Măria Ta! Până acum nu te-am rugat pentru nimica; dar acum când postul de

deputat e vacant, cred că pot spera, că fiul meu să fie candidatul oficios la deputație. Fiul meu Sándor a ajuns etatea aceea, ca să ia parte la afacerile publice.

— Dar copilul abia a devenit majorén.

Dl Găbor se simte atins și răspunde:

— „Dar eu sunt tatăl și copilul; eu sunt de mult majorén și serviciile mele multe în afacerile partidului nu numără nimic?“

Fișpanul se grăbește a' l linisti intrerupându'l.

— No! no! dle Găbor. Nu trebuie să le iai toate așa iute în serios. Chiar ați voi scrie la teatru, ca din considerare față de escelentul său tată, să se candideze băiatul.

Copilul Sándor vine în dietă și în decurs de de vre-o câți-va ani nu face altceva decât ridică diurnele, cască, aplaudază și votază, mai târziu apoi tot cu considerare față de tatăl său se întorce acasă ca fișpan al comitatului.

Pe capra călăsei care aduce dela gară pe noul fișpan, șede voios Pista pandurul, er la banchetul dat, dl protonotar închină în onōrea dlui fișpan un păhar și țice:

— Fie binecuvântată în fruntea comitatului un astfel de bărbat, a cărui familie ne cunoște pe noi și mai ales pe părinții noștri.

În capitală într'aceea se sfătuiesc, că cine să fie ministru a latere. Bate vânt aspre dinspre Viena. Mameluci tremură. Ministrul îngândurați într'una consiliu. Un Andrassy Gyula ne-ar trebui erăși la Viena! țiceau ei însuflețiți — „sau cel puțin numele lui“.

Aprobări generale! — Eljen, eljen: Se trimitem lângă Maiestatea Sa pe tinēru Andrassy. Acăsta toate îi vor succeda, cu ajutorul numelui tatălui său.

Și în chipul acesta se organizează statul și se ridică din țerină, până la stele, dela pandurul comitatului, până la ministru, — din considerațiuni față de părinți!

Concurs literar.

Din fondul „George Barițiu“ al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ se publică:

1. Un premiu de 200 fl. pentru cea mai bună lucrare asupra subiectului:

„Rezultatele comasării de până aci, bune și rele, cu privire la țărănul român din Transilvania (partea I.), cu îndrumări practice pentru popor despre metodel: cum trebuie întocmită economia noastră după comasare, ca să nu sufere poporul (partea II.).

2. Un premiu de 300 fl. întru acoperirea șeselor de țimar, pentru un manual bun de învățământ pe școlilelor medii, din ori-căre obiect de învățământ, lăsându-se autorului dreptul de proprietate.

3. Un premiu de 200 fl. pentru cea mai bună lucrare asupra subiectului: „Dietetica populară, cu deosebită considerare la modul de viațuire al țărănului român“.

Terminul înțării elaboratelor se ficscă cu ziua de 1 Octobrie 1895 st. n.

Făț de elaboratele de sub Nr. 1 și 3, Asociațiunea își rezervă dreptul de proprietate, va da însă gratuit câte 100 esemplare tipărite respectivilor autori.

Manuscrisele, purisate de mână străină, au să se înainteze până la terminul indicat, comitetului Asociațiunii transilvane în Ribiu, provăduțe cu o devisa reproducă pe plicul, în care se află numele autorului.

Mauscrisele nepremiate se vor înapoia autorilor, fără publicarea numelui lor.

Manuscrisele întrate după terminul nu se vor lua în considerare la premiare.

Sibiu, din ședința comitetului Asociațiunii transilvane, ținută la 1 Noiembrie 1894.

Dr. II. Pușcariu, Dr. V. Bologa,
v.-președinte. secret. II.

Nr. 965

[239] 1-3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch în comuna Laslea mare, protopresbiteratul Sighişorei, pe baza ordinaţiunii consistoriale din 4 Octombrie a. c. Nr. 6627 B. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Dotarea împreună cu acest post este de 431 fl. 70 cr. v. a.

Informaţiuni mai detaiate se pot lua dela Oficiul protopresbiteral. Reflectanţii la acest post, îşi vor aşterne cererile lor concursuale instruite conform legilor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschiş.

Sighişora 20 Octombrie, 1894.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighişorei în conţelegere cu comitetul parochial concernent.

Demetriu Moldovan,
protopresbiter.

Nr. 410-894.

[233] 2-3

CONCURS.

Pentru conferirea unui stipendiu de 60 fl. la an din fundaţiunea „Galiană“ tinerilor români, studenţi de gimnasiu ori şcolă reală de aceeaşi categorie, se escrie concurs cu termen până la **20 Decembre 1894 st. nou.**

Cererile se se înainteze până la termenul indicat. comitetului Asociaţiunii transilvane în Sibiu, instruite cu următoarele documente:

1. Atestat de botez în original sau în copie legalisată.

2. Testimoniu scolastic de pe semestrul din urmă al anului scolar 1893/4.

3. Atestat de frecventare dela direcţiunea institutului, în care de present urmăze studiile.

4. Atestat de paupertate, eventual de orfan, dacă concurrentul este orfan. Cererile intrate după termen, nu se iau în considerare.

Sibiu, din şedinţa comitetului Asociaţiunii transilvane, ţinută la 1 Novembre 1894.

Dr. **H. Puşcariu,**
vice-preşedinte.

Dr. **V. Bologa,**
secretar II.

Ad. Nr. 428-1894

[234] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante de clasa I. Zlatna în protopresbiteratul gr. or. al Abrudului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegr. Rom“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt venitele parochiale sistematate la 28 Septembrie, a. c. cari comutate după calculul mediu al celor

5 ani din urmă, dau anual suma 854 fl. v. a.

Informaţiuni mai detaiate în privinţa emolumentelor, se pot lua dela oficiul protopresbiteral şi comitetul parochial.

Reflectanţii la acesta parochia au a se presenta înainte de alegere în vre-o Duninecă, sau sârbătoare la biserica din acesta comună spre a-şi arăta dexterităţile în tipic, cântările bisericesti şi predică şi a-şi asterne suplicele concursuale instruite amăsura legilor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral, până la termenul sus indicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Abrudului în conţelegere cu comitetul parochial.

Abrud, 11 Octombrie, 1894

Petru Popoviciu,
adm. prot.

AVIS.

In librăria tipografiei archidiececane se află de vânzare următoarele cărţi: [169] 5

I. Cărţi bisericesci.

Biblia ilustrată testamentul vechiu şi nou, nelegată fl. 10, legat fl. 15.	fl. 15.—
Chiriacodromion (Cazanie), nelegat fl. 10, legat	12.—
Evangelie, neleg. fl. 8 leg. în	18.—
Octoich mare, neleg. fl. 17, leg.	20.—
Octoich mic, neleg. fl. 60 cr. leg.	75.—
Orologion (Ciaslov) neleg. cr. 60, legat	75.—
Proscomidia altarului	25.—
Penticostariu neleg. fl. 8, leg.	10.—
Rânduiala la sfinţirea bisericelor	2.50
Triodion cu Strajnic neleg. fl. 20, legat	25.—

II. Cărţi scolare.

Abecdar, de Zacharia Boiu nel. cr. 20 leg.	24.—
Abecdar, de Ioan Popescu nel. cr. 20 legat	25.—
Abecdar, de Silvestru Moldovan nelegat cr. 20 leg.	25.—
Abecdar magiar-român, de N. Putnok leg.	20.—
Aritmetica, de P. Dima	32.—
Abecdar, de Dogariu & Dariu I. = 30 cr., II. = 20 cr., III. = 35 cr., IV. =	45.—
Aritmetica după Lurz	20.—
Aritmetica de Vlaicu I = 20 cr. II. = 25 cr. III. =	35.—
Carte de cetire de Z. Boiu p. I. ediţie nouă. nel. cr. 30 leg.	40.—
Carte de cetire de Z. Boiu p. II. nel. cr. 25 leg.	30.—
Carte de cetire de Ioan Popescu legată	70.—
Catechism de M. Toma	30.—
Catechism bogat	50.—
Cărticică de rugăciuni pentru copii leg. frumos ed. nouă	15.—
Comput de Ioan Popescu	1.20
Compendiu de Pedagogie de I. Popescu ed. nouă	2.—
Compendiu de drept canonic ediţie nouă	3.—
Conducător la Abecdar de I. Popescu	10.—
Culegere de cântece naţionale.	25.—
Carte de cetire magiară de Crişan şi Putnok partea I. = 70 II.	1.—
Carte de cântări bisericesci pentru copii	12.—
Curs de limba magiară de Molnar I. II. III. a	20.—
Constituţia patriei de Ioan Popoviciu leg.	20.—
Chemia elementară de Vlaicu	80.—
Chemia anorganică de Filipescu	80.—
Drepturile şi datorinţele civile	20.—
Elemente de Geografia de Zacharia Boiu	30.—
Elemente de Istoria patriotică de Z. Boiu	30.—
Elemente de Istoria nat. şi Fisica de Z. Boiu	30.—
Elemente de Fisică de I. Dariu	30.—
Fisica de Făgărăşan	40.—
Gramatica română de Mihelţan cl. II. = 10 cr. III. = 16 IV. =	24.—
Geografia pentru şcol. populare de I. Dariu leg.	35.—
Geografia pentru şcol. populare de Moldovan & Făgărăşan	30.—

Geografia pentru şcolile medii de Moldovan & Făgărăşan I.	1.20
Geografia pentru şcol. medii de Moldovan & Făgărăşan II.	50.—
Geografia pentru şcolile medii de Făgărăşan & Bârsan II.	1.—
Gramatica română de I. Dariu	25.—
Gramatica limbii magiare de Crişan & Putnok	1.—
Istoria biblică pentru şcol. populare	30.—
Istoria biblică pentru şcolile medii	55.—
Istoria bis. rom. de Şaguna I. II.	3.—
Teagoga de Dr. Ilarion Puşcariu	1.50
Istoria bisericescă ptru şcol. pop.	35.—
Istoria bisericescă pentru şcolile medii I. II.	1.—
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop.	25.—
Istoria Ungariei de S. Moldovan.	26.—
Istoria Ungariei pentru şcolile secundare de V. Goldiş	80.—
Istoria universală pentru şcolile secundare de V. Goldiş	1.—
Istoria naturală de Dr. D. P. Barcian I. = 50 II. =	60.—
Istoria literaturii române de Lazariciu	1.—
Legendar român de V. Petri	50.—
Legendar magiar român de N. Putnok	30.—
Limba maternă de Dr. Ilarion Puşcariu, ed. nouă	40.—
Mărturisirea ortodoxă	1.20
Pastorala veche	1.—
Pastorala nouă	1.50
Pomăritul de D. Comşa	1.—
Principii din Pedagogie de dr. Il. Puşcariu	1.—
Psichologia empirică de I. Popescu	2.—
Teologia dogmatică	1.—
Teologia morală	1.50
Toldy, Naraţiune poetică de Crişan & Putnok	70.—

III. Cărţi literare.

Biografia fericitului Şaguna de N. Popea	2.50
Istoria biser. politico-naţionale.	1.—
Enchiridion sau carte manulă de canone	4.—
Învăţătorul şi poporul de Marienescu.	50.—
Polemia contra Heliad	50.—
Calendarul pe anul 1895	30.—
Scrisori apologetice	50.—
Sunete şi resunete de Z. Boiu	50.—
Scrisura sf. Ioan gură de aur	50.—
Vocabular român german	70.—
Anghira creştină (cuvântări) funebrele de T. V. Gheaja	1.50
Anecdote şi glume de T. V. Gheaja	65.—
Antologie română de Manliu	1.75
Cel mai mare bine din lume de Făgărăşan	20.—
Cine ce face lui îşi face, comedie întrun act pentru tinerimea şcolară	10.—
Codicele de Mateiu Voilean	80.—
Colinde de A. Marienescu	1.10
Compas românesc de P. Petrescu	50.—
Cuvântări funebrele de Z. Boiu	1.50
Crestomaţia română de I. Manliu	1.75
Date istorice de I. C. Puşcariu	2.—
Descăntece populare de Marian	2.—
Documente pentru limbă şi istoria de Dr. H. Puşcariu	2.50

Doine şi strigături de St. Muntean	fl. 12.—
Foi comemorative la serbarea 12/24 Maiu 1892 a lui G. Bariş	80.—
În memoria lui G. Bariş peşii de G. Joandrea	20.—
Întrebări de educaţiune şi instrucţiune studii pedagogice de Dr. P. Span	1.—
La Alma povesti de Constanţa de Dunca Schiau	50.—
Lecciconul comunelor bisericesci din archidiececă de Dr. Remus Roşca	1.—
Noul atac asupra şcolilor noastre. Manual de drept cambial de I. Socaciu	2.—
Pace vouă de H. Drumond tradusă de D. Făgărăşan	20.—
Primatul papal şi infalibilitatea papei de I. Broju	25.—
Poesii de Andreiu Murăşan	1.50
Poetica română de I. Manliu	1.75
Povesci ardelenesci din gura poporului de I. P. Reteganul I—V	1.25
Povestiri alese şi întocmite de P. Petrescu	75.—
Retorica şi stilistica de I. Manliu S'a dus în ţeră novelă originală de H. Chendi	15.—
Studiu diu economia naţională de P. Petrescu	40.—
Satul cu comorile novelă de P. Petrescu	45.—
Stupăritul de C. Dimian	80.—
Vechia metropolie de N. Popea	1.50
Protocolele sinodale dela 1864—1893 toate laolaltă	19.—
Protocolele congresuale dela 1868—1891 toate laolaltă	7.60
Statut organic	25.—
Regulament pentru parochii	10.—
Regulament pentru organizarea, provisorie a învăţământului	10.—
Regulament pentru procedura matrimonială	20.—
Regulament pentru seminarul pedagogico-teologic Andreian.	10.—
Regulament pentru afaceri interne congresuale.	20.—

IV. Tipărituri.

Budget căla	03.—
Catalog de clasă căla	02.—
Catalog de clasă broş. din 10 căle	30.—
Catalog de clasă broş. din 15 căle	45.—
Catalog de clasă broş. din 20 căle	55.—
Carte de evidenţă căla	03.—
Carte de evidenţă leg. din 30 căle	1.80
Carte de evidenţă leg. din 40 căle	2.10
Chronica şcolară leg.	1.50
Consemnarea pruncilor obligaţi a cerceta şcolă căla	02.—
Conspecte protopopesci, pentru noucun.	05.—
Conspect despre comunele matre şi filie căla	03.—
Conspect despre visitarea şcolilor căla	03.—
Conspecte de catechisaţia căla	03.—
Conspecte scolare inv. (date statistice căla	06.—
Conspecte prot. I. II. III căla	06.—
Conspecte de absenţii săptămânale şi lunare căla	02.—

Contul capitalelor active căla	fl. 03.—
Estrase din protocolul botezaşilor, cununăşilor şi morţilor esempl.	01.—
Matricula şcolară căla cr. 2 legată din 50 căle	1.50
Inventare pentru averea bisericelor	10.—
Jurnal de casă căla	03.—
Jurnal de casă leg. 25 coli	165
Jurnal de casă leg. 30 coli	1.80
Obligaţiuni ptru biserici esempl.	01.—
Protocolul buneii invoiiri căla	06.—
Protocolul buneii invoiiri leg. din 50 căle	4.—
Protocolul parochial căla	06.—
Protocolul parochial leg. din 50 căle	4.50
Protocolul botezaşilor căla	06.—
Protocolul botezaşilor I. din 50 c.	4.50
Protocolul cununăşilor căla	06.—
Protocolul cununăşilor I. din 50 c.	4.50
Protocolul morţilor căla	06.—
Protocolul morţilor leg. din 50 c.	4.50
Protocol de esibite căla	03.—
Protocol de esibite I. din 30 căle	1.80
Protocol de esibite I. din 50 căle	2.50
Prot. de clasificăţiune căla	02.—
Prot. de clasificăţiune I. din 50 c.	1.50
Specificaţiuni pentru noua cununăşi căla	05.—
Testimonii scolare esempl.	02.—
Testimonii de religie	02.—

V. Icoane.

Icoana înmormântării domnului pe pânză	fl. 2.50
Icoana înmormântării domnului pe hârtie	50.—
Icoana celor trei Ierarchi pe hârtie	30.—
Icoana Evangeliştilor pe hârtie	50.—
Portret Şaguna	1.—
Portret Gozdu	1.—

VI. Requisite de scris.

Libele de scris à 1 cr. 100	70.—
Libele de comput à 1 cr. 100	70.—
Libele de dictando à 1 cr. 100	70.—
Caete de dictando din 6 foi 4 cr. dip 8 foi 6 cr. din 12 foi cu 8 cr. din 16 foi cu 12 cr. din 20 de foi cu	15.—
Glasuri (tocuri de pene) şi de ceruse rotunde şi cuadrate à 4, 5, 6, 8, 12, 20, 30, 40 cr. şi	45.—
Tocuri (cåde) de pene condeiu dela 40 cr. suta până la 50 cr. bucata.	
Hârtie fină de scris de cancelarie şi concept à 6, 7, 8, şi 10 fl. miia de căle.	
Ceruse à 1, 2, 3, 4, 5, 6 şi 7 bucata şi suta à 80 cr. 1 fl. 1.20 1.80 2 şi 7 fl.	
Pene de scris dela 50 cr. până 1 fl. 20 cutie constatătoare din 144 bucăţi.	
Tablete de pără bucata 7, 10, 12 14 şi 15 cu bucata	
Tot felul de hârtie de epistole cu preţuri foarte moderate.	
Notese dela 4 cr. până la 1 fl. bucata.	
Trăisti de şcolă pentru copii, chipuri pentru copii, Cirese, Văpsele şi pensele, Hârtie sugativă.	
Calemare, Liniale, hârtie pentru steglagiu, Albume, Blocuri, Tinte de desem; totfelul de negrelă, toate acestea cu preţuri foarte moderate.	